

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja a poštnino vred in v Mariboru a pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natiane enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo k naročbi.

Z novim letom prične „Slov. Gospodar“ svoj 22. tečaj, prosimo torej dosedanje p. n. naslovom prijatelje in naročnike „Slov. Gosp.“, naj nam ostanejo še za naprej zvesti ter obnovijo svojo naročbo o pravem času. Komur je mogoče, naj ga priporoča tudi svojim prijateljem v naročbo. Tako cenó in s tacim obilnim blagom ne izhaja noben slovensk, a težko, če še kje kateri nemšk časnik.

„Slov. Gospodar“ izide vsak četrtek na celi poli, dvakrat v mesecu prinese po pol pole priloge, cerkevne ali gospodarske, vmes pa še tudi prilogo inseratov. V ožigled tega je njegova cena celo mala in je mogoča samo, če ima „kat. tiskovno društvo“ obilo udov, kateri doplačajo, kar jej primanjka.

List stane za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta pa 80 kr. Naročnina pošlje se najlažje po poštnih nakaznicah in vzprejema jo upravnistvo „Slov. Gospodarja“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Kdor je bil dosedmal že naročnik „Slov. Gospodarja“, olajša močno upravnistvu delo, če prilepí staro adresu na nakaznico ali pa pripiše vsaj številko, ki stoji na desni strani njegove adrese, svojemu imenu, kedar obnavlja naročbo.

Upravnistvo „Slov. Gospodarja“.

Leto 1887.

Časa kolo vrti se neprestano naprej ter nas nič ne vpraša, je-li nam ljubo, kamor nas prestavlja, ali ne. Naj smo torej v življenju našem na katerikoli stopinji, čas ne gleda na to, z njim moramo naprej; če radi ali ne radi, to za-nj nima pomena. Ali za nas leži veliko v času, v tem, kako ga rabimo, kajti če ga ne ustavimo, kedar ga rabimo dobro; ne priključimo ga nazaj nikoli, če ga in kolikor ga izgubimo. In če vprašamo, kaj nam je bilo leto, ki se ravnokar poslavlja od nas, leto 1887, kaj dobomo za odgovor? Čisto na tenko odgovarja si na to vprašanje le vsak za-se brez zmote, a

tako bolj poprek naj se nam dovoli dnes, da odgovorimo na-nj, upamo pa, da ne izgrešimo v tem resnice.

Kar se tiče gospodarstva, smemo reči, da letošnje leto ni bilo slabo. Pač smo si spomladi več obetali, kakor ste nam poletje in jesen prinesli, marsikje je tudi kmetovalcem njih upanje splavalo po vodi, toda poprek ni imelo letošnje leto skopih rok. Strnina je še bila precej vrgla, manj pa je krompirišče dalo. Krme je bilo ne obilo, a zadosti, piča za svinje pa se nam je skrhnila in bode za gospodinje sreča, če bodo z njo shodila. Gostije pa bi se v pustu lahko vršile v obilnem številu, ko bi bilo več denarja. Vina je namreč po nekaterih krajih veliko, kupca pa je na-nj malo in se dobode torej po ceni.

Ali prav za to se ne nadejajmo veliko gostij, kajti brez cvenka se pošten mladenič ne poda „v snuboke“ in neumni so stariši, če privole hčeri v ženitev, ako vedó, da jo podé s tem le v revščino. Naj bi bili vsi mladeniči in vsi stariši tacih misli, potem bi ne bilo treba našim in konservativnim poslancem, da se pulijo z liberalno gospodo v Štajarskem dež. zboru za „ženitbensko oglasnico“, gospodarjem pa ne, da tožijo črez pomanjkanje dobrih poslov in marsikateri družini bi krušnjak ne visel tako visoko. Tudi rešilnice za zanemarjene otroke bi lahko izostale, lahko in radi bi jih ljudje pogrešali, ne mara, da bi potlej še celo dr. Reicher rad na druge, bolje reči obrnil svoja „raziskovanja“.

Tudi minister za uk in bogočastje, dr. pl. Gautsch, nič bi ne imel tolike skrbi za voljo srednjih šol, kajti ne tiščalo bi toliko otrok va-nje, saj bi jih ne bilo, kakor listja in trave — po mestih. S kmetov, kolikor je nam znano, pa jih ne pride toliko v šole, da bi se jih bilo bati, sicer pa sodimo, da so tudi kmečki otroci za te šole, saj znamo, da šteje za-nje tudi — kmečka roka.

Več in z večjo srečo dela minister za pra-

vosodje, dr. baron Pražak. On je ukazal, da se cené zemljišča vestno, t. j. ne kar tako poprek, ampak na tenko, kolikor so v resnici vredna, ne pa, kolikor bi se kje ceniteljem zdelo, da so vredna. To je na vse strani imeniten ukaz, nikomur ne bode več lahko škodo vsled cenitve. In tudi slov. kmetu je pomagal do pravice, kajti odslej ni izvržen iz vrste porotnikov, kar je doslej bilo, če tudi govori le slovenski in še na zemljiške knjige gre lahko gledat, ne da mu je treba za to iskat si tolmača, če hoče vedeti, kaj je v njih. To pa je našim nemškutarjem sila neljubo in naravno, da ropočejo za voljo tega zoper g. ministra. Dobro, da pozna g. minister te možnosti ter se ne zmeni za-nje, še manj pa za njih upitje, češ, da se kratki s tem nemščini stara pravica, slov. kmetom pa pot do denarja — do novih dolgov. Ko bi bilo zadnje resnica, bilo bi to le sreča za slov. kmeta. Dolgov imamo še starih več, kakor nam jih je treba.

Smolo je imel, če smemo pri visoki gospodu govoriti o smoli, naš minister za vnanje zadeve, grof Kalnoky. Ko ste bili delegaciji, avstrijska in ogerska skupaj, peli ste mu hvalo, da bi ga bila lahko prevzela. Niste pa se potlej še bili prav razšli, kar počí glas, da stoji Rusija — do vratú v orožju — pred vratmi, ob mejah Galicije. To vam je bilo čudenja, strmenja, očitanja in trpi še to deloma sedaj, kajti ni še dognano, kaj da namerava Rusija, a toliko smo sedaj mi na boljsem, ker se pripravljamo, pa če treba, gremo tudi „v boj krvavi“.

Mir je sicer blag in sreča, če ga zdržimo, toda večni strah, da nam ga kje kdo skali, ni prijeten in požre še vrhu tega neizmerno veliko denarja. Tedaj pa govoré pametni možje, če že ni drugače, pa hajdi na sovražnika! Ali kje je ta? Rusija ni, saj nam zatrjuje, da ni in po vrhu še nima prav uzroka, naj nas sovraži. Nemčija in Italija ste pa z nami v zvezi in druge sosedinje, Črna gora, Srbija, Rumunija niso za to, da se jih bojimo. Ostane tedaj še samo Turčija in Bolgarija, ali prva je vesela, če jo pustimo mi v miru, zadnja ima pa od nas na posodo — princa Koburškega. Kakor je tedaj podoba, ni še vojske blizu, saj ne vemo, s kom da bi bila.

Železni kancelar ob reki Spree, trolasi Bismarck, pač se boji še za svojo Nemčijo in naj še ima dovolj časa, da jo zvari, zato pa menimo, dela na to, naj živi Evropa v necem strahu, da ima on lahko v tem proste roke. Nemški cesar ima toliko let na hrbtišču, da že nima več para, njegov sin pa v grlu bolezen, katere ne pozna noben zdravnik; to se vé, da si je kancelar lahko v veliki skrbi, kaj bode, če mu pobere njiju smrtna kosa, predno še je Nemčija po polnem trdna. Francija je republika in do bode jo lahko mož v roke, ki popelje zmagovite

armade nad Nemčijo. To je treba preprečiti, za to mislimo, da trolasi knez ni stal na strani, ko so odslavljali Grevyja, starega predsednika republike. Čemu pa je Grevy tudi pustil generalu Boulangerju, da je toliko upil zoper Nemčijo?

Zdaj, ko so si razne stranke v Franciji segle v lasi, oslabile so se same. Novi predsednik, Sadi-Carnot bode jih iz lastnih koristi držal na tléh in torej ne bode še tako brž Francija godna za maščevanje nad Nemčijo. To je tedaj železni kancelar srečno dosegel, pa tudi v Italijo je mož obrnil svoje oči. V njej pa ni imel veliko dela. Prejšnji minister, Depretis, je bil prijatelj Francije ali on je umrl in na njegovo mesto sedel je Crispi, mož, ki ga poznajo, da ne čuti ljubezni za Francijo. Tak je torej po polnem prav Bismarcku in naj bi ga še bolje na se priklenil, povabil ga je bil k sebi ter je sklenil z njim prijateljsko zvezo.

Nemčija je po takem lahko mirna in je sedaj že tudi s poglavarjem kat. cerkve, s sv. Očetom v Rimu, v prijaznih razmerah. Postav, ki so kratile v Nemčiji kat. cerkvi pravice, ni več ali so vsaj tako prestvarjene, da jej niso več nevarne. Sv. Oče so torej lahko vzprejeli lepo vezilo, katero jim je nemški cesar poslal za njih zlato sv. mešo, tiaro, bogato okrašeno z biseri. Ali še od drugod so sv. Oče prejeli lepih vezil. Da so kat. ljudstva in kat. vladarji o tej slovesnosti svojo ljubezen do sv. Očeta pokazali in jo še vedno prikazujejo, to ni nič, kakor naravno pa tudi druga ljudstva, drugi vladarji ne zaostajajo v tem in to je veselo znamenje, kako moč da ima sv. cerkev in nje vidni poglavar še zmeraj po svetu.

Upajmo torej, da pride posehmal tudi v življenje, v postave bolj in bolj krščanski, katoliški duh na vrh. S tem upanjem se tedaj poslovimo od leta 1887 in nastopimo leto 1888 s prepričanjem, da pridemo v njem iz upanja vsaj deloma že do vesele resnice. Z ozirom na to pa kličemo vsemu svetu in še posebej našim bralcem: Veselo novo leto!

Gospodarske stvari.

O umetnem gnoju.

Mnogo se govori in piše o prednosti umetnega gnojenja, n. pr. z mavcem, pepelom, zmleto kostjo itd. Nekaterim se v resnici posreči, da si s takim gnojenjem pridelke čudovito pomnožijo tako, da si denar, ki so ga izdali za tak gnoj, povrnejo dvakrat, trikrat. Drugi pa zopet trdijo, da je denar, ki se je potrosil za umetno gnojenje, popolnem zavržen. Kolikor rodovitnejša je zemlja pri prvi setvi, toliko slabšeja je pri naslednjih.

Oboje je lahko resnično. Umetni gnoj ima